

Warszawa, 13 sierpnia 2024 r.

**Pan Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów**

Szanowny Panie Premierze,

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) powstał jako mechanizm wspierający kraje Unii Europejskiej w zarządzaniu zmianami społeczno-gospodarczymi, które nastąpiły w związku z pandemią koronawirusa. W przypadku Polski, kolejnym czynnikiem dynamicznych zmian jest również wojna w Ukrainie, która spowodowała znaczący wzrost liczby uchodźców z terenów objętych działaniami wojennymi. W większości, polskie metropolie były i są miejscami docelowymi dla uchodźców. W efekcie nasze samorzady odnotowują zwiększenie potrzeb inwestycyjnych, szczególnie w szeroko rozumianym zakresie usług społecznych.

Te wyzwania wymagają naszych wzmoczonych działań. Chcemy podkreślić, że na skutek reform podatkowych z ostatnich lat dochody własne samorządów istotnie spadły. W szczególności problem ten dotknął największe polskie miasta i miasta na prawach powiatu, co zasadniczo wpłynęło na nasze możliwości inwestycyjne. Zwracamy uwagę, że nasze znaczne potrzeby inwestycyjne wynikają z liczby mieszkańców naszych metropolii.¹

Niestety, fundusze w ramach KPO dla Polski pozostawały długo niedostępne i zostały funkcjonalnie uruchomione dopiero kilka miesięcy temu przy krótkim czasie na realizację projektów (31 sierpnia 2026 r.).

Doceniając wagę dotychczasowych rewizji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz trwające prace nad kolejną, jednoznacznie podtrzymujemy postulat wydłużenia realizacji Planu i deklarujemy jednoznaczne wsparcie polskiego rządu w rozmowach na ten temat z Komisją Europejską. Zwracamy również uwagę na uzyskanie od Komisji Europejskiej jednoznacznej zgody na kwalifikowanie w ramach KPO wydatków dla umów podpisanych przed dniem 1 lutego 2020 r.

Istotnym elementem mogącym mieć wpływ na ostateczne wykorzystanie środków w ramach KPO jest uzyskanie zgody na poziomie europejskim na kwalifikowanie w ramach KPO wydatków dla umów podpisanych przed 1 lutego 2020 r. (z zasady do współfinansowania będą kwalifikować się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty), przy zachowaniu możliwości refundacji projektów zakończonych.

Obowiązujące w KPO rozwiązania – w odróżnieniu do polityki spójności – sprawiają, że nie jest możliwe kwalifikowanie wydatków, dla których umowy były podpisane przed ww. datą. W teorii ma to

¹ W połowie 2022 r. w 12 miastach tworzących Unię Metropolii Polskich mieszkało blisko 7 mln osób – to 18% mieszkańców całej Polski. Równocześnie w obszarach metropolitalnych miast UMP mieszkało 15,5 mln osób, co stanowiło aż 41% populacji kraju. Źródło: <https://metropolie.pl/arttykul/metropolie-w-liczbach-dane-o-miastach-ump-i-ich-metropoliach-na-wyciagniecie-reki-1>

uzasadnienie (zachęta do nowych inwestycji/reform/projektów w celu pobudzenia gospodarki), jednak takie założenie pomija fakt spadku dochodów sektora publicznego w wyniku wybuchu pandemii czy kolejnych wyzwań związanych z falą ukraińskich migrantów oraz konieczności utrzymania systemu usług publicznych czy respektowania zaciągniętych wcześniej zobowiązań. Przykładowo w zakresie transportu miejskiego samorzady odnotowały znaczny spadek dochodów ze sprzedaży biletów, przy jednoczesnej konieczności realizacji usług oraz wcześniej zawartych umów z wykonawcami

Powyższe postulaty zostały określone w odniesieniu do m.in. zwiększonego popytu na szeroko rozumiane usługi społeczne z uwagi na obecną sytuację polityczno-gospodarczą, spowodowaną zarówno pandemią, jak i działaniami wojennymi na terenie Ukrainy. Modyfikacja zapisów KPO w zakresie wskazanym w niniejszym stanowisku umożliwi potencjalnym wnioskodawcom z całej Polski na aplikowanie o dotacje i pożyczki na projekty zrealizowane oraz będące w realizacji.

Biorąc pod uwagę powyższe, deklarujemy pełną gotowość wsparcia Rządu w procesie rewizji KPO, by realizowane projekty odpowiadały faktycznym potrzebom mieszkańców polskich metropolii.

Z wyrazami szacunku

**Prezes Zarządu
Unii Metropolii Polskich**

**Tadeusz Truskolaski
Prezydent Miasta Białegostoku**